

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет історії та філософії

(повне найменування факультету)

Кафедра культурології

(повна назва кафедри)

Д и п л о м н а р о б о т а

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: **«Особливості «корейської хвилі» як сучасного медіафеномена»**
«Peculiarities of the «korean wave» as a modern media phenomenon»

Виконала: студентка денної форми навчання
спеціальності 034 Культурологія

Косогор Тетяна Василівна

Керівник к.філос.н., доц. Сумченко В. І. _____

Рецензент д.філос.н., проф. Богата Л. М. _____

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ __ від _____ 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ Соболевська О.К.

(підпис)

Захищено на засіданні ЕК № 3

протокол № __ від _____ 2020 р.

Оцінка _____ / _____ / _____

(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Голова ЕК

_____ Соболевська О.К.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Одеса – 2020

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. СУЧАСНА ПОП-КУЛЬТУРА ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ (РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ).....	5
1.1. Історія та характеристика поняття «корейська хвиля».....	5
1.2. Специфіка південнокорейської масової культури.....	11
1.3. Відмінні риси південнокорейського медіа-простору.....	14
Розділ 2. «КОРЕЙСЬКА ХВИЛЯ» В КОНТЕКСТІ ВЗАЄМОДІЇ КУЛЬТУР ЗАХОДУ ТА СХОДУ.....	28
2.1. Відмінності культурного сприйняття на заході і сході: історичний екскурс.....	28
2.2. Відмінності до підходу формування мас-медіа на західному та східному ринку.....	34
2.3. «Корейська хвиля»: впровадження та сприйняття феномену на Заході як елемент взаємодії культур.....	39
Розділ 3. ФЕНОМЕН «КОРЕЙСЬКОЇ ХВИЛІ» НА ЗАХІДНОМУ РИНКУ МАС-МЕДІА.....	45
3.1. Механізми просування та глобалізації «корейської хвилі».....	45
3.2. Причини популярності на західному ринку.....	49
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	57

ВСТУП

Актуальність теми. Розширення форм взаємодії культур сходу і заходу зумовлено багатьма специфічними умовами розвитку сучасного суспільства, серед яких: інноваційні комунікаційні технології, активізація соціальної мобільності, процеси культурної інтеграції та уніфікації, що сприяють формуванню особливого погляду на культурні особливості різних народів і країн.

Специфічною рисою сучасності є перерозподіл позицій на політичній карті світу. Якщо до недавнього часу ставлення Європи до Азії в значній мірі ґрунтувалося на патерналізмі, то сьогоднішній економічний піднесення Китаю і південної Кореї - «Азіатських тигрів» - зумовлює зміну політичного, економічного і, звичайно, наукового інтересів. Республіка Корея характеризується також підйомом національної культури - двадцять років тому в країні почався період активного поширення традиційної та сучасної культур спочатку на території східної Азії, а потім і по всьому світу.

Починаючи з 1990-х рр. корейська популярна культура, що отримала назву «корейська хвиля», поступово набуває широкої масової популярності.

Масштаб і швидкість поширення даного феномена зумовлюють появу нових досліджень, присвячених питанням посилення і популяризації азіатської культури. Зазначеними факторами визначається актуальність обраної теми - виникнення зростаючого інтересу до «корейської хвилі» в різних країнах, переважно в молодіжному середовищі.

Основна увага в даній роботі буде приділятися роботам західних та східних дослідників, що вивчають даний феномен, серед них: Кім Юна, Марк Рассел, Майл Брін, Валентина Марінеску, ЯнгБонг, Кім Сок Ян та Емма Селмон. Серед вітчизняних дослідників ми можемо назвати Тетяну Габрусенко та Олену Лачіну. Звернемося ми також до історичних джерел, де описано формування взаємовідносин між континентами. Серед них теорії Г. Гегеля, К. Ясперса, К. Юнга, П. Сорокіна та С. Хантінгтона.

Мета роботи полягає у розкритті поняття «корейська хвиля», а також в аналізі механізмів формування культурних продуктів, що успішно і активно завоюють світову популярність та виявленні причин росту феномена.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити ряд дослідницьких завдань, а саме:

- виділити етапи розвитку феномена;
- вивчити історичні передумови взаємовідносин сходу та заходу;
- виявити специфіку роботи індустрії;
- проаналізувати і виділити основні відмінні риси та причини росту популярності досліджуваного явища.

Об'єктом дослідження виступає феномен «корейської хвилі».

Предметом постає питання і причини поширення на західному ринку мас-медіа продуктів «корейської хвилі».

Методи дослідження, що використовувалися в роботі: 1) метод структурного аналізу – використовується для встановлення елементів, що формують «корейську хвилю»; 2) метод порівняльного аналізу – використовується для виявлення особливостей функціонування мас-медіа на заході та сході; 3) метод соціокультурного аналізу – використовується для встановлення соціокультурних умов та причин, що сприяють розвитку феномена.

Структура роботи включає в себе вступ, три розділи (8 підрозділів), висновки та список використаних джерел та літератури (45 позицій).

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження ми дійшли наступних висновків:

По-перше, становлення «корейської хвилі» відбувалося в декілька етапів і тісно пов'язане з розвитком економіки Південної Кореї та державною політикою, що проводилася урядом.

З метою створення позитивного образу своєї країни корейський уряд активно підтримує та сприяє поширенню «корейської хвилі» на території всіх континентів, залучаючи до просування діаспору та поціновувачів даної індустрії медіа.

По-друге, історія досягнення азійського континенту мала свої специфічні аспекти, які наклали певний відбиток і досі провокують неоднозначне відношення серед західних медіа-споживачів. Азійський континент тривалий час сприймався заходом як придаток до власної культури, тому повноцінного «діалогу» ми отримати не могли. Окрім того, світосприйняття двох континентів було надто різним, щоб забезпечити розуміння один одного. Цим пояснюється обережність західних медіа стосовно приголомшливої популярності «корейської хвилі» та їх небажання регулярного транслювання на центральному телебаченні.

Слід також зазначити, що історичні події, які відбувалися на території Південної Кореї, спровокували надзвичайний синтез двох різних систем світосприйняття, що створили передумови до появи унікальної системи створення та функціонування корейської індустрії мас-медіа.

По-третє, шляхом порівняння із західною моделлю функціонування медійного ринку, ми зуміли виокремити специфічні риси роботи індустрії, що притаманні, на даний момент, Південній Кореї, однак починають активно використовуватися іншими країнами азійського континенту.

Окрім того, способи створення та просування власного медіа-продукції, на даний момент стають конкурентоспроможними по відношенню до класичного підходу, притаманного Заходу.

Унікальна модель створення виконавців та медійних особистостей, що є трансляторами національної культури, привертає увагу та не залишає сумнівів щодо ефективності такого способу просування.

По-четверте, аналізуючи роботу медійного ринку, ми зуміли виокремити основні механізми, що сприяють збільшенню попиту на продукцію «кореїської хвилі». Ми дізналися, що основним і найдієвішим механізмом просування є мережа інтернет, яка сприяє залученню великої кількості користувачів та прихильників цього руху. Наступним механізмом, що сприяє поширенню є, власне, самі поціновувачі чи, доцільніше сказати, фанати цього культурного феномена. Вони активно займаються поширенням відповідного контенту та цілеспрямовано привертають увагу до роботи індустрії. Важливу роль відіграє, як вже зазначалось вище, політика, яку проводить уряд.

По-п'яте, одним з головних завдань нашої роботи було проаналізувати та зуміти знайти причини, чому «кореїська хвиля» почала настільки стрімко завойовувати аудиторію за межами власної країни.

Першопричиною ми можемо вважати вдалий синтез культурних кодів заходу та сходу, що Корея зуміла правильно поєднати. Південна Корея стала свого роду «містком», де захід і схід змогли віднайти власне місце та створити універсальний, зрозумілий в усьому світі культурний «діалог».

До другої причини ми відносимо появу зацікавленості у західній аудиторії через потяг до всього «нового». У кожного континенту поняття «новизни» та відношення до нього було різним, однак універсальність мови, яку використовувала «кореїська хвиля», посприяла тому, аби вона прижилась серед західних медіа-споживачів.

Третім фактором, знову ж, неможливо не відзначити політику країни, яка зацікавлена в тому, аби привернути якомога більше уваги до власної країни з боку туристів.

Зважаючи на все вищесказане, ми можемо узагальнити і сказати, що «кореїська хвиля» - це яскравий приклад поєднання асиміляції культурних

кодів, що надішли ззовні, але були правильно інтерпретовані та введені в повсякдення і усвідомлення власної національної ідентичності. В цьому і полягає головна причина появи настільки глобального феномена, який продовжує набирати обертів по всьому світі.

Список джерел та літератури

1. Беспалова А. Г., Корнилов Е. А., Короченский А. П. История мировой журналистики. Москва: МарТ, 2009. 432 с.
2. Вартанова Е. Л. Медиаэкономика зарубежных стран. Москва: Аспект Пресс, 2003. 335 с.
3. Вебер М. Избранные произведения. Москва: Прогресс, 1990. 808 с.
4. Габрусенко Т.В. Эти непонятные корейцы. М.: Муравей, 2003. 304 с.
5. Гегель Г.В.Ф. Лекции по истории философии. СПб.: Наука, 1993. 347 с.
6. Елизаров К. Будущее социальных медиа. Ростов: Эксмо, 2012. 128 с.
7. Лачина Е.В. Традиционные ценности в современной Корее // Вестник российского корееведения. 2012. №4. С. 35 - 49.
8. Ли Д. Избранные произведения. Москва: Наука, 1989. 488 с.
9. М. Дж. Рассел. K-POP! Корейская революция в музыке. М.: Эксмо, 2019. 128 с.
10. Рут Б. Хризантема и меч. Модели японской культуры. М.: Наука, 2007. 360 с.
11. Саид Э.В. Ориентализм. Западные концепции Востока. СПб.: Русский Мир, 2006. 636 с.
12. Семёнова, А. В. Контент-анализ СМИ: проблемы и опыт применения. Москва: Институт социологии РАН, 2010. 324 с.
13. Сорокин П.А. Социальная и культурная динамика. Москва: Астрель, 2006. 1176 с.
14. Сэлмон Э. «Халлю». Кумиры корейской поп-культуры // Корея: через тернии к звездам. 1950 - 2010. 60 удивительных историй корейского чуда. Сеул: Корейский институт государственного управления, 2010. С. 508 - 516.
15. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. Москва: Аст, 2003. 603 с.

- 16.Шагалова Е.Н. Самый новейший толковый словарь русского языка XXI века. Москва: АСТ, 2011. 413 с.
- 17.Юнг К. Г. Комментарий к немецкому переводу китайских трактатов «Секрет Золотого Цветка». *Восхождение к Дао*. Москва: Наталис, 1997. С. 276–306
- 18.Юнг К. Г. Различие западного и восточного мышления *Философские науки*. 1988. № 10. С. 93–110.
- 19.Ясперс К. Смысл и назначение истории. Москва: Политиздат, 1991. 527 с.
- 20.Aoyagi H. Islands of Eight Million Smiles: Idol Performance and Symbolic Production in Contemporary Japan. Cambridge: Harvard University Asia Center, 2005. 290 p.
- 21.Breen M. The New Koreans: The Story of a Nation. NY: Thomas Dunne Books, 2017. 480 p.
- 22.Cheol-min S. K-pop Beyond Asia, Seoul: Gil-Job-Ie Media, 2016. 122 p. 111-114 с.)
- 23.Connor M. E. The Koreas: A Global Studies Handbook. California: ABC-Clio, 2002. 310 p. (180-186)
- 24.Doh Chull Shin. Confucianism and Democratization in East Asia. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 376 p.
- 25.Fourie P. J. Media Studies: Media history, media and society. Cape Town: Juta Press, 2007. 436 p.
- 26.Freeman C. The National System of Innovation in Historical Perspective . *Cambridge Journal of Economics*. Vol. 19. 1995. P. 5-24.
- 27.Hanawa K. The Korean Broadcasting System and Strategies. Against Overdependence on Advertising. *NHK Broadcasting Studies*, № 4, 2005, P. 90-103.
- 28.Hong E. Soap, sparkle and pop. // *The Economist*: веб-сайт. URL: <http://www.economist.com/news/books-and-arts/21611039->

how-really-uncool-country-became-tastemaker-asia-soap-sparkle-and-pop

(Дата обращения: 03.03.2020)

29. Hong E. *The Birth of Korean Cool: How One Nation Is Conquering the World Through Pop Culture*, London: Picador, 2014. 282 p.
30. Iwabuchi K. *Recentring Globalization: Popular Culture and Japanese Transnationalism*. Durham: Duke University Press, 2002. 275 p.
31. Jung Bong, Maliangkay R. *K-pop – The International Rise of the Korean Music Industry*. London: Routledge, 2014. 194 p.
32. Jung S. *Korean Masculinities and Transcultural Consumption: Yonsama, Rain, Oldboy, Kpop Idols*. Hong Kong: Hong Kong University Press, 2011. 232 p.
33. Kim S. *Kpop Live: Fans, Idol, and Multimedia Performance*. Redwood City: Stanford University Press, 2018. 288 p.
34. Kim Y. *The Korean Wave: Korean Media Go Global*. London: Routledge, 2013. 250 p.
35. King R. *Seoul: Memory, Reinvention, and the Korean Wave*. Honolulu: University of Hawaii Press, 2018. 344 p.
36. Lee S. *Hallyu 2.0: The Korean Wave in the Age of Social Media*. Michigan: University of Michigan Press, 2015. 276 p.
37. Marinescu V. *The Global Impact of South Korean Popular Culture: Hallyu Unbound*. NY: Lexington Books, 2014. 162 p.
38. Nye J. S. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. NY: PublicAffairs, 2004. 191 p.
39. Scott D. M. *Brand Asset Management: Driving Profitable Growth through Your Brands*. San Francisco: Josey Bass, 2002. 253 p.
40. *The Korean Wave: A new pop culture Phenomenon* / cop. by Korean Culture and Information Service. 1st pub. Seoul: Gil-Job-le Media, 2016. 110 p.
41. *The Kpop Dictionary: 500 Essential Korean Slang Words and Phrases Every Kpop Fan Must Know* / cop. by Woosung Kang. 1st pub. Seoul: New Ampersand Publishing, 2016. 200 p.

42. Vincent J. Gastronomic voyeurism: The South Korean trend that means you'll never eat alone *The Independent Tech*. 2014 URL: <https://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/gastronomic-voyeurism-the-south-korean-trend-that-means-youll-never-eat-alone-9090847.html> (дата обращения: 31.03.2020)
43. Woodier J. *The Media and Political Change in Southeast Asia*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2008. 384 p.
44. Yasumoto S. The Impact of the «Korean Wave» on Japan: A case study of the influence of transborder electronic communication and the trans-national programming industry. *16th Biennial Conference of the Asian Studies Association of Australia*. Canberra: Asian Studies Association of Australia, 2006.
45. Yoon T, Jin D. *The Korean Wave: Evolution, Fandom, Transnationality*. Washington: Lexington Books, 2017. 300 p.